

BARRIERAT

POPULLSIA URBANE

Nga pikëpamja e arsimimit, statusit shoqëror dhe ofertës së opsioneve, pritet që popullsia urbane të ketë një pjesë më aktive në zhvillimet qytetare dhe politike në vend. Megjithatë, hulumtimi tregon se interesat dhe motivimi i tyre për të marrë pjesë nuk ndryshon nga ato të popullsisë së përgjithshme dhe rurale.

Pothuajse gjysma e popullsisë nuk është e interesuar në zhvillimin socio-politik të vendit, përballet me të njëjtat pengesa si grupet e tjera dhe hezitojnë të angazhohen me institucionet.

- Skepticizmi në lidhje me fuqinë e tyre për të ndikuar në politikat në vend.
- Mungesa e informacionit mbi kanalet e pjesëmarrjes.
- Mungesa e aftësive qytetare dhe politike .
- Frika nga presioni dhe pasojat.
- Përvoja e dobët e mëparshme me institucionet e sistemit minon motivimin e tyre për pjesëmarrje shoqërore dhe qytetare që rezulton zhgënjimin e qytetarëve aktivë me rezultatet e arritura
- Politizimi i përhapur i shoqërisë.

POPULLSIA RURALE

Duke përbërë një pjesë të konsiderueshme të popullsisë së përgjithshme në vend (42%, Banka Botërore), pjesëmarrja qytetare dhe politike e popullsisë rurale është shumë e rëndësishme. Shkëputja e tyre nga jeta qytetare dhe politike mund të rrisë ndjenjën e tyre se janë të marginalizuar dhe të papërfaqësuar.

Krahasuar me popullatën e përgjithshme, nuk ka asnjë ndryshim në nivelin e interesit për zhvillimin socio-politik të vendit, si dhe në nivelin e përfshirjes së tyre. Dallimet në nivelin e interesit dhe pjesëmarrjes varen kryesisht nga faktorë të tillë si mosha, gjinia dhe niveli arsimor dhe jo aq nga vendndodhja. Kjo do t'i nënshtrohet analizave dhe rekomandimeve të mëtejshme në raport (gratë rurale, rinia rurale).

Sidoqoftë, disa veçori vazhdojnë sa i përket qëndrimeve dhe besimeve të këtij grupi demografik.

Megjithëse ata ndajnë të njëjtat shqetësime (kujdesi shëndetësor, prosperiteti socio-ekonomik dhe mjedisi), ky grup shqetësohet më shumë për ndikimin e perceptuar të politikës në prosperitetin ekonomik personal (punësimi, nepotizmi, etj.), cilësinë e jetës dhe migrimin e të rinjve.

Pengesat më të rëndësishme specifike për këtë grup janë:

- ♦ **Nënpërfaqësimi:** ndjenja e fortë se shqetësimet e tyre nuk adresohen nga përfaqësuesit e tyre, të përforcuara nga ndjenja e marginalizimit që reflektohet negativisht në pjesëmarrjen e tyre aktive.
- ♦ **Interes i ulët për pjesëmarrje** për shkak të mosbesimit në interesin e mirëfilltë të politikanëve për Bashkësitë rurale.
- ♦ **Skepticizmi në lidhje me fuqinë e tyre për të ndikuar në** politikën dhe politikat në vend
- ♦ **Mungesa e kanaleve** për pjesëmarrje dhe ndarjen e ideve.
- ♦ **Problemi me dokumentet e identifikimit në lidhje me votimin.**
- ♦ **Frika nga hakmarrja** për shkak të aktivizmit shoqëror dhe shprehjes së kritikës.

RINIA

Është shumë e rëndësishme dhe e vështirë të sigurohet që brezat e ardhshëm të marrin pjesë në demokraci. Kërkon angazhim nga qeveritë, partitë politike, kandidatët, organizatat joqeveritare dhe qytetarët dhe grupet demokratike. Në të vërtetë, aktorë të shumtë të interesit luajnë një rol kritik në krijimin e kushteve për një pjesëmarrje të shtuar dhe më të drejtë qytetare dhe politike të të rinjve.

Studimi identifikon pengesat në vijim për pjesëmarrje më aktive qytetare dhe politike:

Skepticizmi në lidhje me fuqinë e tyre për të ndikuar: Të rinjtë nuk besojnë se mund të ndikojnë në politikat në vend.

Nënpërfaqësimi: Të rinjtë nuk mendojnë se janë të përfaqësuar dhe / ose të përfshirë aq sa duhet në tejkalimin e problemeve dhe në proceset e vendimmarrjes.

Mungesa e njohurive dhe aftësive për të marrë pjesë me besim në jetën civile dhe politike

Mungesa e kanaleve për pjesëmarrje dhe shprehje të mendimeve

VOTUESIT PËR HERË TË PARË

Për shkak të mungesës së përvojës së tyre të mëparshme në jetën qytetare dhe politike, votuesit për herë të parë kanë tendencë të shfaqin interes dhe vullnet më të ulët për të marrë pjesë në zgjedhje dhe aktivizëm krahasuar me rininë në përgjithësi. Pengesat e identifikuara në mesin e kategorisë së të rinjve në përgjithësi (mungesa e njohurive, dyshimet në ndikimin e tyre, nënpërfaqësimi, disponueshmërie e kanaleve të komunikimit) janë më të theksuara në mesin e votuesve për herë të parë, prandaj rekomandimet për krijimin e stimujve për të rinjtë janë gjithashtu të zbatueshme për votuesit për herë të parë.

Faktorë specifik për këtë grup

- ♦ Njohuri dhe ndërgjegjësim i dobët në lidhje me procesin e përgjithshëm të votimit dhe fazat specifike të zgjedhjeve (kontrolli i listës zgjedhore, regjistrimi, etj.).

Nevoja për fuqizimin dhe ndërtimin e aftësive dhe njohurive për të naviguar në jetën qytetare në mënyrë më të sigurt

TË RINJTË NGA ZONAT RURALE

në jetën qytetare dhe politike. Si grup, ata janë më të interesuar për zhvillimet socio-politike krahasuar me rininë në përgjithësi, të rinjtë rural janë më të gatshëm të marrin pjesë aktivisht dhe kanë një kuptim të mirë të procesit zgjedhor dhe rëndësisë së tij.

Disa nga pengesat e identifikuara nga të rinjtë në përgjithësi - dyshimet për ndikimin e tyre, nënpërfaqësimi i të rinjve, disponueshmëria e kanaleve për të shprehur nevojat dhe shqetësimet e tyre - janë më të theksuara nga ky grup. Ngjashëm me grupin e përgjithshëm të të rinjve, votuesit e të rinjve rural duhet të jenë të motivuar për t'u përfshirë në aktivitete qytetare dhe politike.

Rinia rurale mendon se përfaqësuesit e tyre nuk mbajnë nevojat e tyre dhe asnjë zyrtar i zgjedhur nga ky grup demografik nuk karakterizohet nga shqetësimet e tyre.

- ♦ **Ndjenjë më e fortë e nënpërfaqësimit:**

mban post.

- ♦ **Mosbesim në fuqinë e tyre për të ndikuar në çështjet dhe politikat lokale dhe kombëtare.**
- ♦ **Mungesë e komunikimit** me zyrtarë, kandidatë dhe organizata të shoqërisë qytetare.
- ♦ **Besimi në politizimin e përgjithshëm të shoqërisë** çështjet që i shqetësojnë qytetarët.

GRATË

Pjesëmarrja dhe përfaqësimi i pabarabartë në jetën politike dhe në angazhimin qytetar është sfida kryesore e çdo shoqërie demokratike, duke përfshirë Maqedoninë e Veriut. Pabarazia gjinore është arsyeja kryesore për pjesëmarrjen dukshëm më të ulët të grave në jetën socio-politike krahasuar me burrat. Pavarësisht nga njohja zyrtare e të drejtave të barabarta politike të grave dhe burrave, pjesëmarrja socio-politike (anëtarësia dhe pjesëmarrja në parti politike, kandidimi për poste, zgjedhja dhe postet brenda organeve legjislative ose administrative) mbetet e dominuar nga burrat. Zhvillimi i shoqërisë varet nga njohja e plotë e përvojave, aftësive dhe shqetësimeve të grave dhe pjesëmarrja e plotë dhe përfaqësimi i tyre në vendimmarrjen legjislative.

Studimi ka identifikuar faktorët dhe pengesat kryesore që ndikojnë në pjesëmarrjen qytetare dhe politike të grave. Pengesat lidhen me faktorët socio-ekonomikë, kapacitetin dhe ndikimin kulturor.

Sistemi patriarkal i vlerës që përcakton vendin (në shtëpi) dhe rolin (nëna, motra, gruaja) e grave në shoqëri.

Duke u nisur nga ajo që u tha më sipër, **bëhet e qartë mungesa e kohës** për shkak të rolit të grave si ofruese e kujdesit parësor në familje dhe për shkak të ngarkesës së punës në familje

Vështirësi për t'u lidhur me tema dhe çështje politike, veçanërisht ato që nuk i prekin drejtpërdrejt.

Mungesa e njohurive rreth formave të ndryshme të pjesëmarrjes qytetare dhe politike: mundësitë e disponueshme për pjesëmarrje, përfitimet nga pjesëmarrja, etj., veçanërisht në mesin e grave me arsim dhe status socio-ekonomik të ulët.

Skepticizmi rreth fuqisë së tyre për të ndikuar në politikën në vend dhe për të përmirësuar cilësinë e jetës.

Ndjenja se nuk i marrin seriozisht edhe besimi se iniciativat e ngritura nga gratë janë më pak efektive në krahasim me iniciativat e burrave ose të përziera gjinore.

Mungesë e aftësive dhe njohurive për të marrë pjesë me besim, veçanërisht në jetën politike për shkak të perceptimit të rrënjosur historikisht se burrat janë të përshtatshëm për jetën politike ndërsa gratë për rolin riprodhues dhe të kujdesit familjar.

GRATË NGA ZONAT RURALE

Pengesat e identifikuara në grupin e grave në përgjithësi janë shumë më të theksuara tek grupi i grave nga zonat rurale. Më të spikaturit në mesin e tyre janë sistemi patriarkal i vlerës, mungesa e kohës dhe përqendrimi tek shtëpia dhe familja si dhe skepticizmi rreth fuqisë së tyre për të ndikuar.

Pengesat specifike për gratë nga zonat rurale që nuk u theksuan nga gratë në përgjithësi përfshijnë:

- ♦ Ndërgjegjësim më i ulët për rëndësinë e pjesëmarrjes qytetare dhe politike të grave.
- ♦ Ndjenjë e fortë e diskriminimit për shkak të moshës, pamjes, etj.
- ♦ Mungesë e theksuar e vetëbesimit dhe kompetencës.
- ♦ Rrjetëzim i sistemeve mbështetëse dhe punës ekipore të dobëta.
- ♦ Infrastruktura dhe lidhjet e dobëta të transportit për të mundësuar pjesëmarrjen e tyre.
- ♦ Presion i theksuar nga partitë politike dhe kandidatët gjatë periudhës së zgjedhjeve .

PERSONAT ME AFTËSI TË KUFIZUARA

Personat me aftësi të kufizuara kanë të drejtë të marrin pjesë në jetën politike dhe publike në mënyrë të barabartë me të tjerët, por vazhdojnë të ekzistojnë pengesa të konsiderueshme për përfshirjen e këtij komuniteti.

Duhet të ndërmerren një sërë veprimesh për të fuqizuar personat me aftësi të kufizuara në mënyrë që të marrin pjesë në mënyrë të barabartë në jetën socio-politike të vendit.

Përveç barrierave të identifikuara nga popullata e përgjithshme, personat me aftësi të kufizuara përballen me:

Pengesa fizike për pjesëmarrjen politike dhe qytetare dhe për të ushtruar të drejtat e tyre (qasja e kufizuar në vendet e votimit, institucionet, etj.);

Pengesa fizike në jetën e përditshme, të tilla si qasja në transportin publik ose automjetet e adaptuara, të cilat gjithashtu ndikojnë në pjesëmarrjen, veçanërisht për popullsinë rurale;

Pengesa të komunikimit - komunikimi jo i përshtatur për nevojat e tyre specifike, si marrës të informacionit por edhe si pjesëmarrës në debate ose si mysafirë në programe;

Pengesa në sjellje - ata nuk perceptohen si persona me aftësi, kapacitet dhe potencial për të kontribuar në jetën qytetare dhe politike;

Ndjenja e mospërfaqësimit të mjaftueshëm të nevojave të tyre specifike.

ROMET

Popullsia rome përballet me sfida të ndryshme shoqërore, politike dhe ekonomike që kufizojnë integrimin e tyre të plotë dhe pjesëmarrjen aktive në shoqëri dhe jetën publike.

Margjinalizimi politik dhe publik i romëve është shkaktuar nga shumë faktorë të tillë si varfëri ekstreme, analfabetizmi, kushtet jostandarde të jetesës, barrierat gjuhësore, infrastrukture e dobët, mungesë burimesh, përfshirë barrierat strukturore dhe sociale, të identifikuara në këtë hulumtim.

Pjesëmarrja politike e çdo grupi të nënpërfaqësuar ose të margjinalizuar politikisht ose mungesa e tij është shumë e rëndësishme dhe duhet të adresohet në përputhje me rrethanat. Aktualisht romët janë një nga grupet etnike më të margjinalizuara politikisht në Maqedoninë e Veriut.

Mungesa e njohurive dhe informacionit për t'u përfshirë në procesin zgjedhor në lidhje me regjistrimin e votuesve, vëzhgimin e listës zgjedhore, ose raportimin e parregullsive dhe manipulimeve.

Mungesa ose skadimi i dokumenteve të identifikimit personal për shkak të të cilave qytetarët romë nuk janë përfshirë në listën e votuesve.

Kuptim i pamjaftueshëm i proceseve politike dhe elektorale duke kufizuar kështu interesin për politikë dhe pjesëmarrjen politike të qytetarëve romë me status më të ulët shoqëror dhe / ose sfond arsimor.

Niveli i ulët i përfshirjes për shkak të preokupimit me çështje ekzistenciale.

Vështirësitë në lidhje me tema abstrakte politike dhe qytetare duken të parëndësishme për jetën e përditshme.

Skepticizmi në lidhje me fuqinë e tyre për të ndikuar në politikën në vend.

Nënpërfaqësimi në administratën shtetërore dhe perceptimi se shqetësimet e tyre nuk adresohen nga ata që i përfaqësojnë ato.

Mungesa e aftësisë për të marrë pjesë me besim në jetën politike dhe qytetare dhe mungesa e vetëdijes për nevojën për të marrë pjesë. Këto gjithashtu ndikohen nga ndarjet ekzistuese, mungesa e unitetit dhe strukturës midis aktivistëve politikë romë dhe brenda komunitetit.

Qasje e kufizuar në informacion dhe arsim për shkak të burimeve të kufizuara: financat, koha, standardi i jetesës si dhe aftësitë si shkrim-leximi, shkrim-leximi digjital, etj

PERSONA NGA KOMUNITETET E LARGËTA

Popullsia nga bashkësitë e largëta vepron në mënyrë të ngjashme me popullsinë rurale për sa i përket qëndrimeve dhe sjelljes ndaj pjesëmarrjes qytetare dhe politike. Ndjenja e përgjithshme e marginalizimit dhe mungesa e përfaqësimit është më e theksuar në mesin e këtij grupi. Ata janë të bindur se edhe kërkesat themelore, të tilla si transporti dhe infrastruktura, kujdesi shëndetësor, furnizimi me ujë të pijshëm dhe të tjera nuk janë përmbushur dhe se ato nuk paraqiten në agjendën e partive politike.

Për sa i përket interesit, krahasuar me popullatën e përgjithshme, njerëzit që jetojnë në komunitete të largëta priren të jenë më të interesuar për zhvillimet socio-politike dhe më shpesh diskutojnë këto çështje me njerëz të tjerë.

Pengesat e mëposhtme specifike u identifikuan:

- ♦ Mungesë interesi midis institucioneve dhe politikanëve për përmirësimin e cilësisë së jetës dhe shfrytëzimin e ndjenjës së marginalizimit dhe përjashtimit.
- ♦ Nënperfaqësimi: një ndjenjë e fortë se shqetësimet e tyre nuk adresohen nga përfaqësuesit e tyre.
- ♦ Skepticizmi në lidhje me fuqinë e tyre për të ndikuar në politikën në vend.
- ♦ Vetë-iniciativa e ulët pavarësisht nga nevoja e spikatur për pjesëmarrje qytetare.
- ♦ Mungesa e mundësive dhe kanaleve ku ata mund të marrin pjesë dhe të jenë të angazhuar në shoqëri dhe vetëdijësim i ulët për të.
- ♦ Mungesa e aftësive për të marrë pjesë në mënyrë aktive në jetën shoqërore (preferenca për pjesëmarrjen pasive).
- ♦ Infrastruktura e dobët (infrastruktura rrugore dhe lidhjet) ndikojnë negativisht në pjesëmarrjen e tyre.

PERSONA SHUMË TË VARFËR

Varfëria është pengesa më e fortë për pjesëmarrjen socio-politike. Sidoqoftë, është e nevojshme të identifikohen më tej faktorët që pengojnë aktivizimin e njerëzve të varfër, siç janë perceptimet, përvoja ose qëndrimet e tyre.

Ato demonstrojnë një nivel të ulët interesi për zhvillimet socio-ekonomike në vend dhe një motivim më të ulët për të marrë pjesë në aktivitete qytetare dhe politike. Pengesat që çojnë në këtë situatë mund të përshkruhen si më poshtë:

- ♦ **Përvojat e mëparshme negative me parti politike**, kandidatë manipulim, marginalizim, gënjeshtër, premtime të parealizuara.
- ♦ **Përqendrimi në shqetësimet ekzistenciale dhe mbijetesën** kohë dhe energji shpenzohet në adresimin e problemeve themelore ekzistenciale.
- ♦ **Mosbesimi në interesin e institucioneve publike** për të përmirësuar cilësinë e jetës së tyre.
- ♦ **Skepticizmi në lidhje me fuqinë e tyre për të ndikuar.**
- ♦ **Frika nga presioni dhe pasojat** ata besojnë se mbijetesa dhe qasja e tyre në të ardhura, shërbime ose përfitime varet nga marrëdhëniet me zyrtarët, dhe nëse kundërshtojnë, mund të humbasin atë që e kanë.
- ♦ **Mungesë e aftësive dhe njohurive**, si dhe ku të marrin pjesë.
- ♦ **Mungesa e njohurive në lidhje me format dhe mjetet e angazhimit dhe pjesëmarrjes në jetën socio-politike**, veçanërisht njohuritë në lidhje me të drejtat qytetare dhe mënyrën e mbrojtjes dhe ushtrimit të të drejtave qytetare.

TË PAPUNË KRONIKISHT

Grupi i të papunëve kronik është shumë i ngjashëm me grupin e shumë të varfërve për sa i përket interesit dhe sjelljes ndaj pjesëmarrjes socio-politike. Në këtë drejtim, shumica e pengesave të identifikuara në grupin shumë të varfër janë të rëndësishme për të papunët kronikë:

Ngjashëm me grupet e tjera të anketuara ata:

- ♦ **Ndjehen të nënperfaqësuar**, ka shumë pak përfaqësues ose kandidatë për zgjedhje nga të papunët.
- ♦ **Nuk besojnë se kanë fuqinë për të ndikuar në politikat në vend** për të përmirësuar cilësinë e jetës .
- ♦ **Kanë përvoja të mëparshme negative** (manipulim, premtime të papërbushura zgjedhore, gënjeshtria).
- ♦ **Nuk besojnë se institucionet mund të përmirësojnë pozicionin dhe statusin e tyre.**
- ♦ **Frikësohen nga presioni dhe pasojat** (mundësitë për punësim shpesh varen nga përkatësia partiake, e cila, nëse sfidohet, mund të rrezikojë mundësitë për punë).
- ♦ **Nuk kanë aftësi dhe njohuri për** atë se si dhe ku mund të marrin pjesë
- ♦ **Janë fuqimisht të bindur në “partizimin” e secilit segment të shoqërisë, veçanërisht në lidhje me punësimin.**

BASHKËSITË E TJERA ETNIKE

Njerëzit nga bashkësitë e tjera etnike ndajnë të njëjtat qëndrime dhe sjellje si popullata e përgjithshme për sa i përket interesit të tyre për pjesëmarrje qytetare dhe politike. Pengesat përkatëse për të gjitha grupet demografike që ndikojnë në gatishmërinë dhe aftësinë për të qenë politikisht dhe qytetarisht aktivë, janë gjithashtu të rëndësishme për Bashkësitë e tjera etnike:

- ♦ **Skepticizmi** në lidhje me fuqinë e tyre për të ndikuar në politikën në vend.
- ♦ **Niveli i ulët i besimit** në synimet dhe kapacitetin e politikanëve për të përmirësuar cilësinë e jetës.
- ♦ **Mungesa e kanaleve** për pjesëmarrje aktive.
- ♦ **Frika nga presioni dhe hakmarrja për aktivizmin qytetar.**

Sidoqoftë, sjellja qytetare dhe politike e këtij grupi demografik formohet nga pengesa specifike:

- ♦ Perceptimi se shoqëria formohet nga vlera etnike e jo nga ato qytetare.
- ♦ Perceptimi se ata jetojnë në një shoqëri bi-etnike, ku interesat e tyre nuk përfaqësohen.